

Rapport

Datum: 27 december 2005
Rapportnummer: 2005/398

Klacht

Verzoekster, van Slowaakse nationaliteit en in het bezit van een verblijfsvergunning voor verblijf bij Nederlandse partner, klaagt erover dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) onduidelijke informatie op de website heeft geplaatst over de hoogte van de legeskosten voor de behandeling van een aanvraag om een verblijfsvergunning op basis van het EG-Verdrag in vergelijking tot die kosten voor de aanvraag op basis van het nationale recht.

Beoordeling

Algemeen

I. Bevindingen

1. Verzoekster, van Slowaakse nationaliteit, is in het bezit van een verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd voor verblijf bij Nederlandse partner. Op 15 juni 2004 verzocht zij om verlenging van deze verblijfsvergunning.

2. Op 7 september 2004 diende verzoekster een klacht in bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND). In deze brief klaagde zij over de lange duur van de behandeling van de aanvraag om een verblijfsvergunning. Tevens gaf zij in deze brief aan dat zij, naar aanleiding van op 30 augustus 2004 door haar ingewonnen informatie bij de IND, een zogenaamd EU-toetsingsformulier had opgevraagd bij het immigratiekantoor van de gemeente Den Haag, en dat zij na bestudering hiervan had geconcludeerd dat zij niet kon voldoen aan de toetsingsvoorwaarden voor verblijf op grond van het EG-Verdrag, daar zij en haar partner niet getrouwd zijn en zij evenmin een geregistreerd partnerschap voeren.

3. Voor de behandeling van de aanvraag om een verblijfsvergunning werd door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) op 13 oktober 2004 € 285 aan legeskosten in rekening gebracht. Op 19 oktober 2004 diende verzoekster hierover een klacht in bij de IND. Zij verwees hierbij naar de website van de IND, waar (destijds) onder het kopje "Verlengen" onder meer het volgende stond aangegeven:

"Kosten

Het verlengen van de verblijfsvergunning kost € 285,-.

Een nieuw verblijfsdocument voor EU/EER-onderdanen kost € 28,-."

Verzoekster stelde dat zij het bedrag aan € 285 toch had betaald ter voorkoming van verdere vertraging van de behandeling van de aanvraag. Daarnaast verzocht zij om terugstorting van € 257.

4. Op 8 november 2004 werd de aanvraag om een verblijfsvergunning door de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie ingewilligd.

5. Op 8 december 2004 reageerde de IND op de klacht van 7 september 2004. In de klachtafdoening stelde de IND dat het bedrag aan legeskosten van € 285 het juiste bedrag is voor de behandeling van een aanvraag om een verblijfsvergunning met het verblijfsdoel verblijf bij partner, zoals door verzoekster op 15 juni 2004 ingediend. De IND stelde tevens dat indien zij in aanmerking had willen komen voor een verblijfsdocument met verblijfsdoel "verblijf als EU-onderdaan", zij voor de behandeling van een dergelijke aanvraag een acceptgiro had ontvangen voor € 28.

6. Verzoekster kon zich niet verenigen met deze reactie op de klacht en wendde zich op 13 januari 2004 tot de Nationale ombudsman. Zij voerde aan dat zij het verschil tussen verblijf bij partner en verblijf als EU-onderdaan niet had begrepen, dat de IND van haar Slowaakse nationaliteit had afgeweten en dat zij ervan was uitgegaan dat dit automatisch goed zou gaan. Zij gaf aan dat zij derhalve slechts € 28 had moeten betalen. Voorts stelde zij dat de IND achteraf met het hogere legesbedrag was gekomen, en dat zij zich door de IND misleid en onjuist en onvolledig geïnformeerd voelde. Daarbij stelde zij dat zij toch het hogere legesbedrag had betaald, omdat haar oude verblijfsvergunning reeds was verlopen en zij verdere vertraging van de procedure had gevreesd.

7. Op 7 maart 2005 reageerde de minister op de klacht. Zij voerde aan dat de vreemdeling zelf het kader van de besluitvorming op een verblijfsaanvraag stelt en dat op een dergelijke aanvraag moet worden beslist zoals zij is ingediend, waarbij er niets anders mag worden toe- of afgewezen dan is aangevraagd. Aangezien verzoekster zelf had verzocht om een verblijfsvergunning voor verblijf bij Nederlandse partner, was enkel en alleen op deze aanvraag beslist en was hiervoor het bijpassende legesbedrag van € 285 in rekening gebracht, aldus de minister.

8. Daarnaast erkende de minister dat het vreemdelingenrecht voor niet-materiedeskundigen een weerbarstig karakter kan hebben en een website dit gegeven niet kan veranderen. Daarom werd op de website veelvuldig verwezen naar het informatienummer van de IND. De minister verwees voorts naar verzoeksters klachtbrief van 7 september 2004, waaruit bleek dat verzoekster bewust niet had gekozen voor toetsing aan het EG-verdrag.

De minister achtte de klacht ongegrond.

9. Wel stelde de minister dat de passage op de website waar verzoeker in haar klacht van 19 oktober 2004 naar verwees, verwarring had gewekt. Met die passage was bedoeld dat gemeenschapsonderdanen die reeds in het bezit waren van een verblijfsdocument EU/EER, dit document voor € 28 konden verlengen. De website was inmiddels op dit punt verduidelijkt.

10. De minister zag geen aanleiding om het verschil tussen de door verzoekster betaalde € 285 en € 28 te restitueren, nu wel degelijk het bijpassende legesbedrag bij de aanvraag om verblijf bij Nederlandse partner in rekening was gebracht en aan de inhoud van de website, conform de op die site weergegeven disclaimer, geen rechten kunnen worden ontleend.

II. Beoordeling

11. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien. Wat betreft de inhoud van een door een bestuursorgaan beheerde website brengt dit vereiste mee dat de hierin verstrekte informatie eenduidig en juist is, en dat de burger op deze eenduidigheid en juistheid moet kunnen vertrouwen.

12. Op grond van het destijds geldende, op 1 juli 2005 vervallen, artikel 3:34, derde lid, van het Voorschrift Vreemdelingen 2000 (hierna: VV 2000; zie Achtergrond, onder 1.) geldt dat terzake de afdoening van een aanvraag om toetsing aan het gemeenschapsrecht en afgifte van het daaraan verbonden verblijfsdocument, de gemeenschapsonderdaan een bedrag van € 28 was verschuldigd. De tekst van de website meldde destijds dat een nieuw verblijfsdocument voor EU/EER-onderdanen € 28 kostte. Dit is conform het gestelde in artikel 3:34, lid 3, VV 2000 en aldus niet onjuist. Wel stond op de website de laatstgenoemde tekstzin direct onder de tekstzin "Het verlengen van de verblijfsvergunning kost € 285". Bovendien maakte de tekst deel uit van informatie onder het kopje "Verlengen", waarin, afgezien van het verschil in legeskosten, verder geen onderscheid werd gemaakt in de verschillende soorten bestaande verblijfsdocumenten (zie Achtergrond, onder 2.).

De tekst van de website was daardoor niet eenduidig en voor meerdere uitleg vatbaar. Door aan te geven dat de tekst zou worden aangepast - hetgeen inmiddels is gebeurd, zie Achtergrond onder 2. - heeft de minister dit ook erkend. Met de ontoereikendheid van de informatie op de website van de IND op dit punt, is het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking onvoldoende in acht genomen.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

13. De Nationale ombudsman overweegt nog het volgende. Verzoekster heeft onder meer naar aanleiding van de door de IND telefonisch verstrekte informatie over de toetsing aan het gemeenschapsrecht, een inhoudelijke afweging kunnen maken over de keuze of zij in aanmerking wilde komen voor een verblijfsdocument voor EU/EER-onderdanen of voor een verblijfsdocument voor verblijf bij Nederlandse partner, waarbij haar was gebleken dat zij niet voldeed aan de voorwaarden voor een verblijfsdocument voor EU-EER-onderdanen. De Nationale ombudsman acht het voorstelbaar dat verzoekster

evenwel door de tekst op de website wat betreft de legeskosten op het verkeerde been is gezet, en de IND om die reden verzocht om teruggave van de volgens haar teveel betaalde legeskosten. Er kan echter niet worden gesteld dat verzoekster een onjuist bedrag aan legeskosten in rekening is gebracht.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is gegrond, wegens schending van het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman heeft er met instemming kennis van genomen dat de tekst van de website met betrekking tot de hoogte van de verschillende legeskosten die gelden voor de behandeling van aanvragen van de verschillende soorten verblijfsvergunningen, is aangepast.

Onderzoek

Op 18 januari 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw P. te Den Haag, met een klacht over een gedraging van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND).

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

Vervolgens werd verzoekster in de gelegenheid gesteld op de verstrekte inlichtingen te reageren. Zij maakte van die gelegenheid geen gebruik.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

Verzoeker gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Klachtbrief aan de IND van 7 september 2004

Klachtbrief aan de IND van 19 oktober 2004

Reactie van de IND van 8 december 2004

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 13 januari 2005

Reactie van de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie van 7 maart 2005

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Voorschrift Vreemdelingen 2000 (zoals geldig tot 1 juli 2005)

Artikel 3.34, derde lid

"Terzake van de afdoening van een aanvraag om toetsing aan het gemeenschapsrecht, en afgifte van het daaraan verbonden verblijfsdocument, is de gemeenschapsonderdaan een bedrag van EUR 28 verschuldigd."

2. Website IND

a. Oude tekst

"Verlengen

Loopt uw Nederlandse verblijfsvergunning binnenkort af?

Dan kunt u verlenging van de geldigheidsduur van uw verblijfsvergunning aanvragen. In principe moet u bij de verlenging aan dezelfde voorwaarden voldoen als bij de aanvraag van de eerste verblijfsvergunning. Hoe lang wordt de vergunning dan verlengd? Dat hangt af van uw situatie.

De IND beoordeelt of u in aanmerking kan komen voor verlenging van de verblijfsvergunning. De verblijfsvergunning wordt over het algemeen voor steeds 1 jaar verlengd. Maar altijd 1 maand korter dan dat uw document voor grensoverschrijding (bijvoorbeeld uw paspoort) geldig is. Een verblijfsvergunning voor onder meer au pair, stage, practicum, familiebezoek kan niet worden verlengd.

In sommige gevallen kan de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning worden verlengd met vijf jaar.

Na één jaar rechtmatig verblijf op grond van een huwelijk, geregistreerd partnerschap of een relatie en het verblijfsrecht is van niet-tijdelijke aard.

Na vijf jaar onafgebroken rechtmatig verblijf op grond van een reguliere verblijfsvergunning voor een niet-tijdelijk verblijfsdoel.

Maar ook in deze gevallen zal de geldigheidsduur altijd één maand korter zijn dan die van het reisdocument. Let dus goed op de geldigheidsduur van uw reisdocument op het moment van de aanvraag!

De aanvraag voor de verlenging moet u op tijd indienen, zo'n 3 maanden voordat uw huidige verblijfsvergunning verloopt. Doorgaans ontvangt u tijdig een bericht van de IND waarin staat dat de geldigheidsduur binnenkort zal verstrijken en wordt uitgelegd hoe u de geldigheid van uw verblijfsvergunning kunt verlengen.

Kosten

Het verlengen van de verblijfsvergunning kost € 285,-.

Een nieuw verblijfsdocument voor EU/EER-onderdanen kost €28,-.

Afhankelijk van uw situatie en van uw verblijfsdoel kunt u in aanmerking komen voor:

Een verblijfsvergunning voor voortgezet verblijf, die geeft u onafhankelijk verblijfsrecht.

Een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd is meestal pas mogelijk na 5 jaar ononderbroken rechtmatig verblijf in Nederland.

Heeft u een minderjarig kind of bent u de wettelijk vertegenwoordiger van een kind? Dan vraagt u verlenging aan namens het kind. Als het kind 12 jaar of ouder is, dan moet hij zelf het formulier ondertekenen. Als het kind jonger is dan 12 jaar, dan hoeft geen antecedentenverklaring ingevuld te worden.

Het aanvraagformulier voor verlenging kunt u:

telefonisch bestellen via 0900 1234561 (€ 0,10 p.m.)

bestellen via de site

downloaden via de site"

b. Aangepaste tekst

In plaats van de hierboven vermelde tekst onder het kopje "Kosten" wordt nu op de website vermeld:

"Download hier het overzicht met de kosten voor verblijf in Nederland."

In dit overzicht kan worden doorgelinkt naar een factsheet "wijziging/overzicht kosten voor verblijf in Nederland".

In deze factsheet wordt onder meer het volgende vermeld:

"Uitzonderingen

Op grond van verplichtingen en internationale verdragen zijn er vier categorieën vreemdelingen die in aanmerking komen voor een verlaagd legestartief:

- EU, EER en Zwitserse onderdanen die een bewijs van rechtmatig verblijf aanvragen."

Daarbij kan worden doorgelinkt naar het volgende overzicht:

"Verblijfsdoel Huidig tarief Tarief per 1 juli 2005

Machtiging tot voorlopig verblijf (mvv) € 50

- voor verblijf bij een gezins- of familielid € 830
- voor werken in loondienst of als zelfstandige € 433
- om te studeren € 433
- voor verblijf als au pair of in het kader van uitwisseling € 433
- voor verblijf als adoptie- of pleegkind € 331
- voor familiebezoek € 830
- Verkort (studie, arbeid, uitwisseling) € 250
- overige verblijfsdoelen € 331
- voor meereizende gezinsleden € 188

Verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd zonder MVV of een wijziging beperking

€ 430 of € 285

- voor verblijf bij een gezins- of familielid € 830
- voor werken in loondienst of als zelfstandige € 433

- om te studeren € 433
 - voor verblijf als au pair of in het kader van uitwisseling via een particuliere organisatie € 433
 - voor verblijf als adoptie- of pleegkind € 331
 - voor familiebezoek € 830
 - overige verblijfsdoelen € 331
 - voor meereizende gezinsleden € 188
- Verblijfsvergunning regulier bepaalde tijd met MVV
€ 430 of € 285 € 188

Vergunning onbepaalde tijd € 890 € 201

Verlenging verblijfsvergunning € 285

- verlenging € 188
- verlenging gezinslid € 52
- verlenging student € 52

Bewijs van rechtmatig verblijf EU/EER € 28 € 30

Verblijfsvergunning voor WHP, WHS of YWEP € 28 € 30

Verblijfsvergunning voor remigratie € 28 € 30”